

GWARANCJE PROCEDURALNE ZACHOWANIA PRAW POSZKODOWANEGO W POSTĘPOWANIU KARNYM NA UKRAINIE

Artykuł poświęcony jest problematyce systemu zagwarantowania praw pokrzywdzonego w postępowaniu karnym Ukrainy jako integralnej techniki zapewnienia skutecznej realizacji wymiaru sprawiedliwości, wykonywanie jego zadań. Przytaczane są zarówno opinie radzieckich, jak i współczesnych Ukraińskich naukowców zajmujących się tą tematyką; twierdzi się, że gwarancje proceduralne są skutecznym narzędziem zachowania praw uczestników postępowania karnego, zwłaszcza osoby poszkodowanej.

Słowa kluczowe: postępowanie karne, wymiar sprawiedliwości, gwarancje proceduralne, poszkodowany, prawa poszkodowanego.

PROCESSIONAL GUARANTEES OF THE RIGHTS OF VICTIMS IN CRIMINAL PROCEEDINGS UKRAINE.

The article considers problems of the system guarantees the rights of the victim in the criminal process Ukraine as a component technologies ensuring effective implementation of criminal justice, the performance of its tasks. We present the point of view modern Soviet and Ukrainian scientists. Alleged that the criminal procedural safeguards is an effective tool for ensuring the rights of participants in criminal proceedings, including the victim.

Keywords: criminal procedure, justice, procedural safeguards, victim, victim's rights.

ПРОЦЕСУАЛЬНІ ГАРАНТІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ПОТЕРПІЛОГО У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ

У статті розглядаються проблеми системи гарантій прав потерпілого у кримінальному процесі України, як складової технології забезпечення ефективного здійснення кримінального судочинства, виконання його завдань, наводяться точки зору як радянських, так і сучасних українських процесуалістів, стверджується, що кримінально-процесуальні гарантії є інструментом ефективного забезпечення прав учасників кримінального судочинства, зокрема потерпілого.

Ключові слова: кримінальний процес, правосуддя, процесуальні гарантії, потерпілий, права потерпілого.

Постановка проблеми. Як відомо, кримінально-процесуальне законодавство закріплює систему гарантій захисту прав і свобод як підозрюваного і обвинуваченого, так і потерпілого, та інших учасників кримінального процесу.

Актуальність проблеми. Аналіз проблем застосування нового КПК України показує на необхідність більш глибокого аналізу проблем процесуального статусу потерпілого в кримінальному провадженні та забезпечення реалізації його прав і законних інтересів. Особливої актуальності набуває питання про момент визнання особи потерпілим, системи його прав та механізмів їх реалізації, представництва його інтересів. На сучасному

N. Mykhajlova
starszy wykładowca
katedry
nauk prawnych
Państwowego
Uniwersytetu
Spraw Wewnętrznych w
Dnipropetrowsku
(m. Dnipropetrowsk,
Ukraina)

етапі розвитку нашої держави є необхідністю з'ясування основних проблем реалізації прав потерпілих та окреслення кола процесуальних гарантій їх забезпечення у кримінальному процесі України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню прав і свобод людини загалом і проблемам захисту прав та законних інтересів осіб, постраждалих від злочинів, зокрема у різні часи присвячено праці багатьох науковців, серед яких слід виділити таких учених, як М. І. Гошовський, Ю.М. Грошевий, Ю. М. Гурджі, А. М. Ларін, М.М. Михеєнко, В.Т. Нор, Т.І. Присяжнюк, В.М. Савицький, З. Д. Смітєнко, М.С Строгович, В.М. Тertiшник, В.М. Трофименко, С. П. Щерба, Л.Д. Удалова та інші, однак на сучасному етапі наявні публікації не вирішують усіх аспектів проблеми, а скоріше створюють фундаментальну базу для її подальшого дослідження.

Метою статті є розробка науково обґрунтованих пропозицій щодо процесуальних гарантій забезпечення прав потерпілого у сучасних умовах реалізації законодавства.

Викладення основного матеріалу дослідження.

В.М. Тertiшник визначає кримінальний процес як регламентуючу реалізацію кримінального закону галузь права, а також засновану на ньому, втілену у формі правових відносин та здійснювану у встановленому законом порядку діяльність слідчого, прокурора та суду, а також інших осіб, спрямовану на швидке та повне розкриття злочинів, викриття винних; встановлення об'єктивної істини, забезпечення правильного застосування закону, захист суспільства та громадян від злочинних посягань та здійснення правосуддя.[1, с.14]

Згідно зі ст. 2 Кримінального-процесуального кодексу України (далі - КПК), одним із завдань кримінального процесу є охорона прав та законних інтересів осіб, які беруть у ньому участь. При цьому увага приділяється переважно забезпеченню належного захисту прав та інтересів підозрюваного, обвинуваченого, підсудного, а жертви злочинів, до складу яких входять найбільш уразливі категорії людей (інваліди, люди похилого віку) не завжди отримують належний захист.[2]

Кримінальний процес, як і будь-яка інша діяльність, складається з певних елементів – юридично значимих дій. Враховуючи те, що держава, яка в особі дізнавача, слідчого, прокурора або судді діє в якості активного учасника кримінального переслідування, вважаємо чи не найважливішим питанням створення надійної системи процесуальних гарантій прав людини, яка є учасником кримінального судочинства.[3, с.258]

Етимологічно термін «гарантія» походить від французького “garantie” – забезпечення, запорука.

Гарантії прав та свобод людини і громадянина, як зазначає В. Ф. Погорілко – умови, засоби, способи, які забезпечують здійснення у повному обсязі і всебічну охорону прав і свобод людини. Поняття «гарантії» охоплює усю сукупність об'єктивних та суб'єктивних чинників, спрямованих на практичну реалізацію прав та свобод, на усунення можливих перешкод їх повного або належного здійснення. Розрізняють чотири види гарантій: економічні, політичні, ідеологічні та юридичні. Юридичними гарантіями прав людини і громадянина вважають правові норми та інститути, які забезпечують безперешкодне здійснення прав особи, а в разі протиправних посягань – захист і поновлення. Юридичні гарантії встановлені Конституцією і законом України.[4, с. 555]

Є. В. Білозьоров зазначає, що змістом правових гарантій є правові умови, які сприяють реальності прав і свобод людини та громадянина. Функціональне призначення правових гарантій полягає у впливі на реалізацію прав і свобод людини та громадянина, конкретизується у функціях їх забезпечення, охорони та захисту.[5, с. 6]

М. С. Строгович визначає, що для того, щоб кримінальна справа була правильно розслідувана і вирішена, щоб по справі було встановлено істину, необхідні процесуальні гарантії. Автор розглядає процесуальні гарантії у загальному розумінні, як встановлені процесуальним законом засоби, які забезпечують правильне здійснення завдань правосуддя. Особливим видом процесуальних гарантій є ті процесуальні гарантії, прямим і

безпосереднім призначенням котрих є охорона прав і законних інтересів осіб, що беруть участь у провадженні в кримінальній справі. У цьому розумінні, процесуальними гарантіями є ті встановлені законом засоби, якими охороняються і забезпечуються права і законні інтереси осіб, що беруть участь в кримінальному процесі. Конкретними видами процесуальних гарантій автор називає недоторканність особи, недоторканність житла і таємницю листування, право на захист тощо, зазначаючи при цьому, що правові гарантії надаються всім громадянам і дія цих гарантій не припиняється у випадку притягнення особи до кримінальної відповідальності, вони лише набувають специфічної форми процесуальних гарантій.[6, с. 28-29] Слід зауважити, що друге, обмежене визначення М. С. Строговичем кримінально-процесуальних гарантій більшою мірою відображає їх соціальну і правову сутність.

Високий рівень взаємопов'язаності процесуальних гарантій дозволяє зробити висновок про те, що кримінальний процес у цілому являє собою систему таких гарантій, яка полягає в органічній цілісності процесуальних засобів і способів, що взаємодіють між собою при забезпеченні прав і законних інтересів учасників кримінального судочинства з метою досягнення задач кримінального судочинства. [7]

Нині в Україні на теоретичному рівні зазначений особливий вид процесуальних гарантій — гарантій прав і свобод особи — більшістю фахівців визнано основним, базовим та домінуючим. [8; 9; 10; 11; 12]

Таким чином, кримінально-процесуальні гарантії – це передбачені нормами Конституції України, кримінальним процесуальним кодексом та законами України засоби забезпечення ефективного здійснення кримінального судочинства, виконання його завдань. Найважливішою рисою кримінально-процесуальних гарантій, їх забезпечувальної властивості є їх багаторівнева системність.

Систему кримінально-процесуальних гарантій становлять: 1) кримінально-процесуальна форма; 2) принципи кримінального процесу; 3) процесуальний статус учасників кримінального процесу; 4) можливість застосування заходів забезпечення кримінального провадження; 5) прокурорський нагляд; 6) судовий контроль; 7) відомчий контроль; 8) інститут оскарження дій, рішень і бездіяльності органів і посадових осіб, що здійснюють кримінальне провадження; 9) юридична відповідальність учасників кримінального процесу та інші. Державним органам і посадовим особам кримінально-процесуальні гарантії забезпечують можливість виконання своїх обов'язків та використання своїх прав для виконання завдань кримінального судочинства, а іншим учасникам кримінального провадження – реально використовувати надані їм процесуальні засоби для охорони прав і законних інтересів. Права, надані державним органам і посадовим особам у кримінальному процесі, гарантовані обов'язком відповідних осіб виконувати звернені до них вимоги та встановленими законом санкціями за невиконання цих обов'язків. Зважаючи на те, що одним із суб'єктів (сторін) кримінально-процесуальних відносин є державний орган або посадова особа, наділені владними повноваженнями, особливе значення у кримінальному провадженні набувають процесуальні гарантії прав особи, охорона її прав і законних інтересів, забезпечення права на судовий захист. Реальне забезпечення прав особи, насамперед, потерпілого та обвинуваченого, є критерієм оцінки демократизму та гуманізму кримінального процесу. Система процесуальних гарантій прав потерпілого, у свою чергу, складається з низки нерозривно пов'язаних між собою процесуальних засобів, за допомогою яких потерпілий має можливість здійснювати свої права і законні інтереси. Дана система містить: а) гарантії потерпілої від злочину особи бути визнаною учасником кримінального процесу (потерпілим і цивільним позивачем); б) гарантії активної участі потерпілого у провадженні у кримінальних справах з метою відновлення його прав і законних інтересів, порушених злочином, зокрема, пред'являти цивільний позов і підтримувати його; подавати докази тощо; в) гарантії охорони прав і законних інтересів потерпілого особами, що проводять кримінальний процес.[13]

Потерпілим у кримінальному процесі вважається фізична особа, якій кримінальним правопорушенням завдано моральної, фізичної або майнової шкоди, а також юридична особа, якій кримінальним правопорушенням завдано майнової шкоди.[2]

На думку В.М.Тертишника недоліком законодавства є те, що процесуальний закон не передбачає можливості визнання юридичної особи потерпілим на підставі заподіяння шкоди її діловій репутації. Хоча фактично така шкода може бути набагато більшою, ніж майнова.[1,197]. Постраждала від злочину людина, безумовно, потребує реальної допомоги, дійового сприяння в захисті її прав, у тому числі і засобами державного і суспільного впливу.

Права потерпілого можна поділити на природно-юридичні матеріальні права та процесуальні.

Природно-юридичні матеріальні права - це право на відшкодування завданої кримінальним правопорушенням матеріальної та компенсації моральної шкоди і шкоди завданої діловій репутації та іншим природним правам. Саме ці права слід було б першу чергу визначити в законі.

Процесуальними правами потерпілий наділяється для відновлення своїх порушених матеріальних і природних прав та захисту інших прав і свобод (право надавати докази, заявляти відводи, брати участь у судових дебатах тощо). Процесуальними правами потерпіла особа наділяється з моменту отримання статусу відповідного учасника процесу.

Також, відповідно до закону, потерпілий користується загальними і природними правами, які передбачені міжнародними правовими актами та конституційними нормами.

Права, якими наділяється потерпілий протягом кримінального провадження, зазначені у ст. 56 КПК України.

На всіх стадіях кримінального провадження потерпілий має право примиритися з підозрюваним, обвинуваченим і укласти угоду про примирення. У передбачених законом випадках примирення є підставою для закриття кримінального провадження.

Потерпілий має право на роз'яснення його прав: роз'яснення прав перед допитом чи іншою слідчою (розшуковою) дією, в якій потерпілий бере участь; роз'яснення права на ознайомлення з матеріалами, які сторони відкривають одна одній після закінчення досудового розслідування (ч. 8 ст. 290 КПК).

Для забезпечення своїх прав потерпілі мають право на представництво своїх інтересів та юридичну допомогу. Механізм даного права ще не досить вдало прописаний в процесуальному законі. Згідно ч. 2 ст. 23 нового Закону України «Про прокуратуру» прокурор «здійснює представництво в суді інтересів громадянина (громадянина України, іноземця або особи без громадянства) у випадках, якщо така особа не спроможна самостійно захистити свої порушені чи оспорювані права або реалізувати процесуальні повноваження через недосягнення повноліття, недієздатність або обмежену дієздатність, а законні представники або органи, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси такої особи, не здійснюють або неналежним чином здійснюють її захист.

В ст. 58 КПК України, виходячи з принципу публічності, слід визначити, що представником інтересів потерпілого може бути те тільки адвокат, а й у передбачених законом випадках - прокурор.

Викликає певні зауваження положення ч. 7 ст. 55 КПК України, згідно якої «якщо особа не подала заяву про вчинення щодо неї кримінального правопорушення або заяву про залучення її до провадження як потерпілого, то слідчий, прокурор, суд має право визнати особу потерпілою лише за її письмовою згодою». Можуть бути випадки, коли особа постраждала від злочину знаходиться в важкому і недієздатному стані, за якого неможливо отримати навіть її згоди, або коли особа загинула і немає родичів. Вважаємо що за таких випадків виходячи з принципу публічності слід надати прокурору право звертатись з заявою як представника потерпілого та діяти на його користь - заявляти клопотання про визнання постраждалої від кримінального правопорушення особи потерпілою, вимагати визначення

заподіяної їй матеріальної і моральної шкоди, вимагати стягнення такої шкоди з винної особи і зарахування грошових сум на депонент такої особи. В подальшому, якщо потерпіла особа загинула і немає спадкоємців – суму відшкодування шкоди може буде звернуто в прибуток держави в порядку реалізації депонентських сум.

Висновки. Кримінальний процес у цілому являє собою систему таких гарантій, яка гармонізує принцип змагальності та публічності кримінального процесу, полягає в органічній цілісності процесуальних засобів і способів забезпечення прав і законних інтересів учасників кримінального судочинства з метою досягнення задач кримінального судочинства, ефективного захисту прав і свобод учасників кримінального процесу.

Постраждала від злочину людина, безумовно, потребує реальної допомоги, дійового сприяння в захисті її прав, у тому числі і засобами державного впливу, включаючи представництво її інтересів з боку прокурора.

Система процесуальних гарантій прав потерпілого, у свою чергу, складається з низки нерозривно пов'язаних між собою процесуальних засобів, за допомогою яких потерпілий має можливість здійснювати свої права і законні інтереси. Дана система містить: а) гарантії потерпілої від злочину особи бути визнаною учасником кримінального процесу (потерпілим і цивільним позивачем); б) гарантії активної участі потерпілого у провадженні у кримінальних справах з метою відновлення його прав і законних інтересів, порушених злочином, зокрема, пред'являти цивільний позов і підтримувати його; подавати докази тощо; в) гарантії представництва інтересів потерпілого та захисту його прав і законних інтересів особами, що реалізують принцип публічності кримінального процесу та виконують функцію розслідування, захисту, нагляду та правосуддя.

Перспективи подальшого дослідження даної проблеми вбачаються в розробці пропозицій по удосконаленню процесуального законодавства та проекту законодавчих норм в системі відновлювального правосуддя.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Тертишник В. М. Кримінальний процес України. Загальна частина: підручник. Академічне видання. – К.: Алерта, 2014. – 440 с.
2. Кримінальний-процесуальний кодекс України: за станом на 7 грудня 2015 р. / Верховна Рада України. – [Електронний ресурс] Режим доступу: www.rada.gov.ua.
3. Сердюк В.А. Загальна характеристика процесуальних гарантій забезпечення прав і свобод особи у кримінальному процесі (при здійсненні кримінального переслідування) / В.А. Сердюк // Часопис Київського університету права. – 2013. – 1. - С.258-262.
4. Погорілко В. Ф. Гарантії прав та свобод людини і громадянина // Юридична енциклопедія: у 6 томах. Т. 1. – К.: «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 1998 – 672 с.
5. Білозьоров Є. В. Правові гарантії прав і свобод людини та громадянина у сфері діяльності міліції: автореф. дис. ...к.ю.н.: 12.00.01 / Євген Вікторович Білозьоров. – К.: КНУВС, 2008. – 18 с.
6. Строгович М. С. Курс советского уголовного процесса / Михаил Соломонович Строгович. – М.: Изд. АН СССР, 1958. – 703 с.
7. Смоков С. Загальна характеристика процесуальних гарантій [Електронний ресурс] / С. Смоков // Юридична Україна. — 2011. — № 10. — Режим доступу : <http://www.pravnik.info/urukrain/1363-zagalna-karakteristika-procesualnix-garantij.html>
8. Маляренко В.Т. Кримінальний процес України: стан та перспективи розвитку : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. Т. Маляренко. — К. : Ін Юре, 2004. — С. 31, 33.
9. Маляренко В.Т. Про завдання кримінально-процесуального судочинства / В. Т. Маляренко // Вісник Верховного Суду України. — 2000. — № 6. — С. 11.

10. Михеенко М.М. Проблеми розвитку кримінального процесу в Україні : вибр. тв. / М. М. Михеенко. — К. : Юрінком Інтер, 1999. — С. 186.
11. Кримінальний процес України : підруч. для студ. юрид. спец. вищ. закл. освіти / за ред. Ю. М. Грошевого та В. М. Хотенця. — Х.: Право, 2000. — С. 52.
12. Зайцев Ю. Практика Європейського суду з прав людини: від проблем сприйняття до реального застосування / Ю. Зайцев. — К.: Український Центр правничих студій, 2003. — С. 8—10.
13. Тertiшник В. Проблеми розвитку процесуальної форми і гарантій правосуддя [Електронний ресурс] / В. Тertiшник // Право України. — 2001. — № 1. — Режим доступу :

PROCESSUAL GUARANTEES OF THE RIGHTS OF VICTIMS IN CRIMINAL PROCEEDINGS UKRAINE

N. MYKHAILOVA

Statement of the problem. Criminal procedure legislation enshrines a system to protect the rights and freedoms of the suspect, accused, victim and other participants in the criminal process.

Background. Analysis of the problems of the new Criminal Procedure Code of Ukraine indicates the need for a deeper analysis of the problems of the procedural status of victim in criminal proceedings and implementation of their rights and interests. Of particular relevance is the question of the moment of recognition as victim, his system of rights and mechanisms for their implementation, representative of his interests. At the present stage of our country is the need to clarify the basic problems of the rights of victims and outlining their range of procedural safeguards in criminal proceedings to ensure Ukraine.

Analysis of recent research and publications. Research on human rights and freedoms dedicated work of many scientists. Among which should provide scientists like Goshovsky M., Yu Groshev, Yu.Hurdzhi, A. Larin, M. Myheyenko, W. Nord, T. Prysiazhnyuk, W. Sawicki, S. Smitiyenko, M. Strogovich, V. Tertyshnyk, V. Trofymenko, S. Scherba, L. Udalova and others. However, at present available publication does not cover all aspects of the problem, but rather provide a fundamental basis for further research.

The article aims to to develop scientifically based proposals for procedural guarantees of the rights of the victim in the present conditions of implementation of legislation.

Statement of the main research.

B. Tertyshnyk defines criminal process as regulating the implementation of the criminal law area of law, and based on it, embodied in the form of legal relations and carried out in accordance with the law activities investigator, prosecutor or the court, as well as others aimed at the prompt and accurate detection of crime, exposing the perpetrators; establishment of objective truth, ensure the correct application of the law, the protection of society and citizens from crimes and justice. [1, p.14]

According to Art. 2 of the Criminal Procedure Code of Ukraine, one of the objectives of criminal proceedings is to protect the rights and interests of persons which take part in it. This focuses mainly serve to maintain the rights and interests of the suspect, accused, defendant and victim. It includes their most vulnerable people (disabled, elderly) do not always get adequate protection. [2]

Criminal proceedings, like any other activity consists of certain elements - legally significant actions. Given that the state is represented by the investigator, investigator, prosecutor or judge acts as an active participant prosecution. It is essential to the creation of a reliable system of procedural safeguards human rights, which is a member of the criminal justice system. [3, s.258]

The term "guarantee" comes from the French "garantie" - security pledge.

Guarantees the rights and freedoms of man and citizen, as the VF Pohorilko - a condition, means, methods to ensure the full implementation and full protection of human rights and freedoms. The term "guarantee" covers the entire set of objective and subjective factors aimed at practical implementation of rights and freedoms and to eliminate obstacles to their full potential or proper administration. There are four types of security: economic, political, ideological and legal. The legal guarantees of human and civil rights law and find institutions that ensure the smooth implementation of individual rights, and in the case of illegal encroachments - the protection and restoration. Legal guarantees established by the Constitution and laws of Ukraine. [4, p. 555]

E. Belozerov notes that the content is legal guarantees legal conditions that contribute to the reality of the rights and freedoms of man and citizen. Function of legal safeguards is the impact on the rights and freedoms of man and citizen, is specified in the functions of security, protection and security. [5, p. 6]

M. Strogovich determines that to the criminal case was properly investigated and resolved that the case was set to true, the necessary procedural safeguards. The author examines the procedural safeguards in a general sense, as stipulated by the law means to ensure the correct implementation of the objectives of justice. A special type of procedural safeguards are those procedural guarantees direct and immediate purpose of which is to protect the rights and interests of persons involved in the proceedings in a criminal case. In this sense, procedural safeguards are those established by law means by which protected and guaranteed the rights and legitimate interests of persons involved in criminal proceedings. Specific types of procedural safeguards author calls personal security, inviolability of the home and privacy of correspondence, the right to protection. The author notes that the legal guarantees granted to all citizens and the effect of these guarantees does not stop when bringing people to justice, they only take a specific form of procedural safeguards. [6, p. 28-29]

The high level of interconnectedness procedural guarantees suggests that the criminal process as a whole is a system of guarantees, which is the organic integrity of arms and ways of interacting with each other in ensuring the rights and legitimate interests of criminal justice in order to achieve problems of criminal justice. [7]

Today in Ukraine theoretically specified special kind of procedural guarantees - guarantees the rights and freedoms - most experts as fundamental, basic and dominant. [8; 9; 10; 11; 12]

Criminal procedural safeguards - is provided for by the Constitution of Ukraine, Criminal Procedure Code and the laws of Ukraine means to ensure effective implementation of criminal justice, the performance of its tasks. The most important feature of criminal procedural safeguards is their multi-systemic.

The system of criminal procedure guarantees are: 1) criminal procedural form; 2) principles of criminal procedure; 3) procedural status of participants in criminal proceedings; 4) measures to ensure the applicability of criminal proceedings; 5) procurator; 6) judicial review; 7) departmental control; 8) Institute appeal actions and decisions and omissions of officials engaged in criminal proceedings; 9) legal liability of the members of the criminal process and others. Criminal procedural safeguards provide the ability to perform their duties and exercising its rights to perform the tasks of criminal justice agencies and public officials, and other participants in criminal proceedings - provided they actually use procedural means to protect the rights and legitimate interests. The rights granted to state bodies and officials in criminal proceedings guaranteed duty of the persons concerned to fulfill the requirements addressed to them and statutory penalties for non-performance of these duties. Of particular importance in criminal proceedings acquire procedural guarantees of individual rights, protection of rights and interests, the right to judicial protection. Real ensuring the rights of individuals, especially the victim and the accused is the evaluation criterion of democracy and humanism criminal proceedings. The system of procedural guarantees of the rights of the victim consists of a series of closely linked procedural means by which the victim is able to exercise their rights and legitimate interests. This

system includes: a) guarantees victims of crimes a person to be recognized as a participant of criminal proceedings (victim and civil plaintiff); b) guarantee the active participation of the victim in the criminal proceedings in order to restore their rights and interests affected by crime, in particular, to bring a civil action and support it; submit evidence etc. c) the guarantee of rights and legitimate interests of the injured person conducting the criminal process. [13]

Victims in criminal proceedings is considered a natural person which caused moral, physical or property damage criminal offense and a legal entity which caused property damage. [2]

In the opinion V.Tertyshnyk lack of legislation is that procedural law does not provide for the recognition of the legal entity victims on the basis of harm to its reputation. Although in fact the damage can be much more than property. [1.197]. Victims of crime a person certainly needs real help, active assistance in protecting their rights, including by means of state and social impact.

The rights of the victim can be divided into natural and legal material and procedural law.

Natural and legal material rights - the right to compensation criminal offense material and moral damage and damage caused to reputation and other natural rights. These rights should be primarily to determine the law.

The victim shall have procedural pravamydlya restore their violated material and natural rights and the protection of the rights and freedoms (right to present evidence, to challenge, to participate in the debate, etc.). This happens after obtaining the relevant stakeholders.

Also, by law, the victim enjoys general natural rights stipulated by international regulations and constitutional norms.

Right, which is endowed with the victim during criminal proceedings referred to in Article 56 of the Criminal Procedure Code of Ukraine.

At all stages of criminal proceedings the victim has the right to come to terms with the suspect, accused and to conclude a settlement. In certain cases, reconciliation is the reason for the closure of the criminal proceedings.

The victim has the right to an explanation of his rights, explanation of the rights before the interrogation or other investigative (detective) action in which the victim is involved; explanation of the right to study the materials, which the parties offer each other after the preliminary investigation (p. 8 of Article 290 Code).

To ensure their human victims have the right to represent their interests and legal assistance. The mechanism of this law has not yet successfully registered in the procedural law. According to the Law of Ukraine "On Prosecution" prosecutor "provides representation in court interests of a citizen (citizen of Ukraine, foreigner or stateless persons) in cases where the person is unable to protect their violated or disputed rights or exercise procedural powers through failure to age, disability or limited capacity and legal representatives or agencies who legally have the right to protect the rights, freedoms and interests of such persons do not exercise or improper exercise its protection.

In Article 58 of the Code of Ukraine on the principle of publicity, should determine that the representative of the interests of the victim may be that only a lawyer, but in certain cases - the prosecutor.

It is certain remarks provisions of Part 7 of Article 55 of the Code of Ukraine, according to which "if the person has not applied for the commission of a criminal offense against her or her statement about bringing the proceedings as a victim, the investigator, the prosecutor, the court may recognize the person as a victim only in writing consent." There may be cases where a person affected by the offense is serious and disabled state in which it is impossible to even get her consent, or when the person died and no relatives. We believe that in such cases the principle of publicity should be given to the prosecutor the right to appeal a statement as a representative of the victim and to act on his behalf - apply for recognition of a criminal offense suffered a victim, require determination caused her material and moral damages claim recovery

of such damage of the perpetrator and transfer cash to the depositor of such person. Further, if the injured person was killed and no heirs - the amount of damages can be paid in state income in the order of deponent amounts.

Conclusions. Criminal process as a whole is a system of guarantees, which is in the organic integrity of arms and means of ensuring the rights and legitimate interests of criminal justice in order to achieve objectives of criminal justice, effective protection of the rights and freedoms of the criminal process.

Victims of crime a person needs real help, active assistance in protecting their rights, including by means of state influence, including representation of its interests on the part of the prosecutor.

The system of procedural guarantees of the rights of the victim consists of a series of closely linked procedural means by which the victim is able to exercise their rights and legitimate interests. This system includes: a) guarantees victims of crimes a person to be recognized as a participant of criminal proceedings (victim and civil plaintiff); b) guarantee the active participation of the victim in the criminal proceedings in order to restore their rights and interests affected by crime, in particular, to bring a civil action and support it; submit evidence etc. c) guarantees represent the interests of the victim and the protection of the rights and legitimate interests of entities that implement the principle of publicity of criminal procedure and function investigation, protection, surveillance and justice.

Prospects for further study of the problems we see in the development of proposals to improve procedural legislation and draft legislative provisions in the system of restorative justice.

REFERENCE:

1. Тертишник В. М. Кримінальний процес України. Загальна частина: підручник. Академічне видання. – К.: Алерта, 2014. – 440 с.
2. Кримінальний-процесуальний кодекс України: за станом на 7 грудня 2015 р. / Верховна Рада України. – [Електронний ресурс] Режим доступу: www.rada.gov.ua.
3. Сердюк В.А. Загальна характеристика процесуальних гарантій забезпечення прав і свобод особи у кримінальному процесі (при здійсненні кримінального переслідування) / В.А. Сердюк // Часопис Київського університету права. – 2013. – 1. - С.258-262.
4. Погорілко В. Ф. Гарантії прав та свобод людини і громадянина // Юридична енциклопедія: у 6 томах. Т. 1. – К.: «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 1998 – 672 с.
5. Білозьоров Є. В. Правові гарантії прав і свобод людини та громадянина у сфері діяльності міліції: автореф. дис. ...к.ю.н.: 12.00.01 / Євген Вікторович Білозьоров. – К.: КНУВС, 2008. – 18 с.
6. Строгович М. С. Курс советского уголовного процесса / Михаил Соломонович Строгович. – М.: Изд. АН СССР, 1958. – 703 с.
7. Смоков С. Загальна характеристика процесуальних гарантій[Електронний ресурс] / С. Смоков // Юридична Україна. — 2011. — № 10. — Режим доступу : <http://www.pravnik.info/urukrain/1363-zagalna-karakteristika-procesualnix-garantij.html>
8. Маляренко В.Т. Кримінальний процес України: стан та перспективи розвитку : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. Т. Маляренко. — К. : Ін Юре, 2004. — С. 31, 33.
9. Маляренко В.Т. Про завдання кримінально-процесуального судочинства / В. Т. Маляренко // Вісник Верховного Суду України. — 2000. — № 6. — С. 11.
10. Михеенко М.М. Проблеми розвитку кримінального процесу в Україні : вибр. тв. / М. Михеенко. — К. : Юрінком Інтер, 1999. — С. 186.
11. Кримінальний процес України : підруч. для студ. юрид. спец. вищ. закл. освіти / за ред. Ю. М. Грошевого та В. М. Хотенця. — Х.: Право, 2000. — С. 52.

12. Зайцев Ю. Практика Європейського суду з прав людини: від проблем сприйняття до реального застосування / Ю. Зайцев. — К.: Український Центр правничих студій, 2003. — С. 8—10.

13. Тertiшник В. Проблеми розвитку процесуальної форми і гарантій правосуддя [Електронний ресурс] / В. Тertiшник // Право України. — 2001. — № 1. — Режим доступу